

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Potęgowo 2008

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Opracowanie dokumentu

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020 została wypracowana przez Zespół Roboczy ds. Strategii Rozwoju Gminy Potęgowo.

Skład Zespołu:

Przewodniczący: Jerzy Awchimieni - Wójt Gminy Potęgowo

Zastępca Przewodniczącego: Danuta Huras

Sekretarz zespołu: Krzysztof Wiczkowski

Członkowie:

Ewa Ulanowska

Józef Różański

Waldemar Zientarski

Bogdan Chwał

Grażyna Pokuć

Bogusław Cyrny

Grażyna Bartos

Jolanta Gromowska

Wojciech Rębacz

Joanna Basiak

Koordinacja procesu:

Mariusz Czepczyński

Piotr Szafranowicz

Organizacja procesu i współpraca merytoryczna:

ul. Grunwaldzka 205/209 pok. 24, 80-266 Gdańsk
e-mail: gpzoom@gpzoom.com.pl
tel: (58) 345 83 16, fax: (58) 345 53 16

SPIS TREŚCI:

Wprowadzenie

1. Społeczny wymiar tworzenia Strategii

2. Tendencje przemian i analiza SWOT Gminy Potęgowo

2.1. Społeczność

2.2. Przedsiębiorczość

2.3. Turystyka

3. Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

3.1. Wizja

3.2. Priorytety i cele strategiczne

4. System wdrażania Strategii –

Programy Rozwoju Gminy Potęgowo na lata 2008 – 2013

4.1. Przedsiębiorczość i inwestycje

4.2. Mieszkalnictwo

4.3. Drogi i infrastruktura

4.4. Edukacja, sport i rekreacja

4.5. Rolnictwo

4.6. Kultura i turystyka

4.7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

4.8. Promocja

Wprowadzenie

Celem każdej strategii rozwoju lokalnego jest określenie kierunków, w których ma się rozwijać miejscowość, gmina, region czy kraj w perspektywie kilkunastu lub kilkudziesięciu lat. Strategia ma z założenia ogólny charakter i określa podstawowe priorytety i oczekiwania mieszkańców.

Przedstawiamy Państwu Strategię Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020. W niniejszej Strategii wskazujemy kierunki, w jakich chcemy, aby zmieniała się nasza Gmina w nadchodzących latach, spełniając oczekiwania możliwie największej liczby mieszkańców, zarówno obecnych, jak i przyszłych. Chcemy świadomie i kompetentnie sterować zachodzącymi w Gminie procesami, które mają służyć realizacji długofalowych celów strategicznych, zgodnych z przyjętą wizją. Wspólnie z mieszkańcami i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju określamy kierunki tych przekształceń, optymalnie wykorzystując walory i zasoby Gminy.

Strategia pozostaje kompromisem pomiędzy różnymi grupami interesów. Ma przyczynić się do koordynacji działań podejmowanych z inicjatywy różnych grup mieszkańców i podmiotów, w sposób, który zapewni efektywne wykorzystanie możliwości i potencjału i wielostronne korzyści. Chcemy także, aby niniejsza Strategia stała się podstawą wyznaczania innych planów związanych z gospodarką przestrzenną i planami sektorowymi.

Zmiany, wynikające z wejścia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku, reformy administracyjnej z 1999 roku, a także inne dokumenty programowe, zwłaszcza Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego, Narodowy Plan Rozwoju oraz liczne strategie sektorowe stawiają nowe wyzwania przed mieszkańcami i samorządem, do których należy przystosować zapisy zawarte w dokumentach programowych Gminy. Zachodzące w Gminie Potęgowo przemiany demograficzne, społeczne, a także gospodarcze, wymuszają dostosowanie lokalnych planów rozwoju do nowych zjawisk, takich jak wzrastająca mobilność mieszkańców i migracje, spadek bezrobocia, otwarcie rynków pracy oraz zmian stylów życia i oczekiwań mieszkańców. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej stawia przed nami nowe wyzwania i stwarza nowe możliwości. Dostępne fundusze strukturalne są wielką szansą na rozwój lokalny. Naszym zadaniem było wyznaczenie celów i wskazanie metod ich realizacji, przy wykorzystaniu potencjału społecznego i gospodarczego oraz bogactwa kulturowego i przyrodniczego Gminy.

1. Społeczny wymiar tworzenia Strategii

Niezbędnym elementem procesu planowania strategicznego jest włączanie możliwie najszerszych grup społecznych, tak, aby powstający dokument był współtworzony i realizowany przez znaczną część mieszkańców Gminy. W oparciu o zasadę partnerstwa społecznego, w pracach nad tworzeniem Strategii Rozwoju Gminy Potęgowo wzięli udział przedstawiciele Urzędu Gminy, radni, sołtysi, nauczyciele oraz reprezentanci środowisk biznesowych, społecznych oraz mieszkańców Gminy.

W prace nad aktualizacją Strategii włączyli się także najmłodszy mieszkańcy Gminy, którzy w nieodległej przyszłości będą realizowali i korzystali z efektów przygotowywanego dokumentu. Swoje wizje Gminy Potęgowo w przyszłości wyrażali w konkursie plastycznym „Gmina Potęgowo w przyszłości”. Celem konkursu było dowiedzenie się jak najmłodszy mieszkańcy Gminy Potęgowo wyobrażają sobie przyszłość Gminy. Zadane zostały pytania, na które uczniowie mieli odpowiedzieć w formie plastycznej: Czy będzie to wspaniałe miejsce do mieszkania, nauki, pracy, spędzania wolnego czasu? Jak miałyby wyglądać miejscowości, budynki, ulice, place, zabytki? Jak wyobrażasz sobie otoczenie, czy będzie pełne zieleni, czy będą miejsca do spacerów i odpoczynku? Gdzie, w przyszłości chciałbyś, aby pracowali mieszkańcy naszej Gminy, jaki rozwinie się przemysł, jakie usługi? Jakie sporty będą uprawiali młodzi i starsi mieszkańcy? Jak wyobrażasz sobie szkołę oraz domy i mieszkających w nich ludzi? W konkursie, który został rozstrzygnięty w czerwcu 2008 roku, wzięli udział uczniowie potęgowskich szkół, zaś najlepsze prace zostały nagrodzone.

Ważnym elementem społecznych konsultacji były informacje i ankieta, w sprawie tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020. Ankieta została zamieszczona w sierpniowym (nr 65) Głosie Potęgowa, rozprowadzonym na całym terenie Gminy Potęgowo w nakładzie 2000 egzemplarzy. Dodatkowo przeprowadzono wywiady z lokalnymi liderami społecznymi i gospodarczymi oraz debatę publiczną we wrześniu 2008, na którą byli zaproszeni wszyscy mieszkańcy Gminy.

Głosy i wnioski wynikające z publicznych konsultacji i debat, zarówno z ankiet, wywiadów, dyskusji, a także konkursu plastycznego zostały uwzględnione przy formułowaniu przez Zespół Roboczy celów strategicznych oraz wskazań i rekomendacji dla przygotowywanych sposobów wdrażania Strategii poprzez Programy.

2. Tendencje przemian i analiza SWOT Gminy Potęgowo

Tendencje przemian są podsumowane przez jedną z podstawowych metod analitycznych, wykorzystywanych do oceny i waloryzacji lokalnego potencjału i rozwoju. Analiza SWOT¹, polegająca na ewaluacji stron mocnych i słabych, którymi obecnie cechuje się Gmina z przyszłymi, możliwymi szansami i zagrożeniami, jest często wykorzystywana w planowaniu strategicznym.

Przedstawione poniżej zestawienie powstało w wyniku prac Zespołu Roboczego, dyskusji i spotkań, organizowanych latem 2008 roku. Celem przeprowadzenia analizy SWOT jest określenie zasadniczych czynników warunkujących rozwój Gminy oraz możliwych kierunków jego dalszego przekształcania. Strategia powinna dążyć do takiego sformułowania wizji, misji i celów, aby najlepiej możliwe spożytkować mocne strony Gminy, minimalizować jej słabości, wykorzystać nadarzające się szanse oraz uniknąć potencjalnych zagrożeń.

Gmina Potęgowo położona jest w zachodniej części województwa pomorskiego, w powiecie ziemskim słupskim i jest podzielona na 25 sołectwa. Przez teren Gminy przebiega jedna z najważniejszych szlaków transportowych północnej Polski, łącząca dwie największe aglomeracje portowe Polski oraz Niemcy z północną i północno – wschodnią Polską oraz Obwodem Kalinigradzkim i Litwą. Szlakiem tym, niemal równolegle przebiega droga krajowa nr 6 i zelektryfikowana linia kolejowa Gdynia – Szczecin. Położenie Potęgowo na przedłużeniu zasadniczego kierunku rozwoju aglomeracji Gdańskiej od Wejherowa do Lęborka stwarza znaczne potencjalne korzyści lokalizacyjne. Potęgowo, leżące między dominującą aglomeracją województwa i największym miastem w pomorskim poza Trójmiastem – Słupskiem, już obecnie czerpie korzyści ze swego położenia, zaś przy dalszym rozwoju zarówno Trójmiasta, w tym przede wszystkim w kierunku zachodnim, coraz ściślejszym włączaniem Lęborka w strukturę aglomeracji i rozwoju Słupska korzyści te mogą być wielopoziomowe i trwałe. Gmina Potęgowo jest gminą rolniczą, ze wzrastającym udziałem przedsiębiorczości i produkcji oraz znacznym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym.

Ocena stanu, przemian i możliwych transformacji Gminy Potęgowo została dokonana w trzech zasadniczych dla dalszego rozwoju Gminy polach strategicznych, obejmujących społeczność lokalną, szeroko rozumianą przedsiębiorczość oraz rozwój turystyki.

¹ Nazwa analizy SWOT pochodzi od pierwszych liter angielskich wyrazów *Strengths* (mocne strony) *Weaknesses* (Słabe Strony) *Opportunities* (Szanse) i *Threats* (zagrożenia)

2.1. Społeczność

Podstawowym atutem każdej gminy jest społeczność lokalna, będąca podmiotem wszelkich działań o charakterze społecznym czy gospodarczym. Stan, struktura, aktywność i aspiracje mieszkańców są zasadniczymi czynnikami, które bezpośrednio wpływają zarówno na kierunki dalszego rozwoju Gminy, jak i na możliwości realizacji zakładanych celów.

Gminę Potęgowo zamieszkuje 7252 osób, z nieznaczną, lecz stałą od kilku lat tendencją malejącą, wynikającą z ujemnego salda migracji w Gminie. Tendencja ta może być równoważona do pewnego stopnia przez znaczny i rosnący przyrost naturalny, będący jednym z najwyższych w regionie. Największą miejscowością na terenie Gminy jest Potęgowo, zamieszkiwane przez 1394 osoby, zlokalizowana centralnie na terytorium gminy. Inne większe wsie położone są na południe od głównego korytarza transportowego Gdańsk – Szczecin i należą do Łupawa (691 mieszkańców), Malczkowo (484) i Grąbkowo (416). Mimo, że poziom wykształcenia w Gminie mierzony udziałem osób z wyższym wykształceniem nie należy do najwyższych, od kilku lat następuje jego wyraźny wzrost. Poprawia się także jakość życia, poprzez rozwój szeroko rozumianej infrastruktury społecznej na terenie Gminy.

Analiza SWOT społeczności lokalnej Gminy Potęgowo:

■ Mocne Strony

- Aktywność społeczna mieszkańców
- Relatywnie dobry poziom zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizacja, energia elektryczna)
- Wysoki poziom bezpieczeństwa
- Wysoka atrakcyjność rezydencjalna
- Rozwinięte organizacje społeczne, w tym Ochotnicze Straże Pożarne
- Dobrze zorganizowany system podstawowej opieki zdrowotnej
- Rozwinięty system handlu detalicznego
- Optymalna sieć placówek podstawowej bazy oświatowej
- Relatywnie małe rozproszenie zabudowy
- Dziedzictwo kulturowe

■ Słabe Strony

- Ograniczona baza i oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna
- Brak działek pod budownictwo mieszkaniowe
- Ujemne saldo migracji
- Duży udział mieszkańców o niskim dochodzie
- Słabe wykształcenie mieszkańców
- Wysoki udział mieszkańców bez pracy

- Dysfunkcje rodzinne
- Niedostosowanie obiektów i infrastruktury dla osób niepełnosprawnych
- Brak mieszkań socjalnych
- Ograniczony dostęp do internetu
- Brak liderów lokalnych

▫ **Możliwości**

- Wzrost aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców
- Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców, w tym fachowego
- Powrót młodych i wykształconych mieszkańców
- Przygotowanie nowych terenów pod inwestycje mieszkaniowe
- Wzrost więzi lokalnych i tożsamości terytorialnej
- Umocnienie kultury lokalnej i regionalnej oraz regionalnych form zabudowy
- Współpraca z innymi jednostkami samorządu
- Rozwój bazy oświatowej
- Nauka języków obcych
- Poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych
- Funkcjonowanie programów profilaktyki zdrowotnej i rehabilitacji

▫ **Zagrożenia**

- Emigracja znacznej części młodych i wykształconych mieszkańców
- Starzenie się społeczeństwa
- Utrzymanie się niskich zarobków
- Niekontrolowany rozwój zabudowy, podnoszący koszty infrastruktury
- Wzrost zanieczyszczenia może prowadzić do obniżenia atrakcyjności mieszkaniowej
- Wzrost bezrobocia strukturalnego i patologii społecznych
- Brak inicjatywy społeczeństwa
- Napływ taniej siły roboczej i rosnące problemy społeczne

2.2. Przedsiębiorczość

Rozwój gospodarczy Gminy jest jednym z kluczowych czynników decydujących o zadowoleniu i materialnych podstawach życia mieszkańców. Sytuacja gospodarcza, struktura i kierunki przemian, zarówno makro- jak i mikroekonomicznych, wpływają na możliwości rozwoju i transformacji regionu.

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Potęgowo rosła systematycznie w latach 1990, natomiast od 2000 roku ustabilizowała się na poziomie około 350. Pośród funkcjonujących firm dominują firmy handlowe oraz związane z budownictwem, transportem, rolnictwem i przemysłem, głównie spożywczym (znane w regionie piekarnie i cukiernie, hodowla i obróbka ryb, przetwórstwo mięsa). Ważny jest także rozwój energetyki na terenie gminy, oparty o odnawialne źródła energii (wiatr, woda i inne). Dominujący udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą świadczy o rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, a tym samym kreuje lokalną przedsiębiorczość. Ważnym elementem przedsiębiorczości jest rolnictwo, zarówno indywidualne o charakterze rodzinnym, jak i wyspecjalizowane wielkoobszarowe przedsiębiorstwa rolne.

Analiza SWOT przedsiębiorczości Gminy Potęgowo:

■ Mocne Strony

- Położenie pomiędzy strefą krawędziową metropolii gdańskiej a Słupskiem
- Położenie w ponadregionalnym korytarzu transportowym
- Rozwinięty system komunikacji, w tym kolejowej
- Powiązania międzynarodowe lokalnych przedsiębiorstw
- Rozwój odnawialnych form pozyskiwania energii
- Potencjał przedsiębiorczości społecznej
- Rozwinięta i wyspecjalizowana produkcja rolna
- Dobre warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego
- Korzystne warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej
- Wzrastająca renoma gminy Potęgowo jako obszaru ekologicznie czystego
- Bogate zasoby leśne, w tym runa

■ Słabe Strony

- Peryferyjna lokalizacja wobec głównych centrów gospodarczych
- Niskie kwalifikacje zawodowe pracowników i trudności z pozyskaniem pracowników
- Mała liczba przedsiębiorstw i zakładów pracy
- Znaczny udział wielkoobszarowych przedsiębiorstw rolnych, mało związanych z gospodarką lokalną
- Duży udział gruntów Skarbu Państwa
- Zły stan dróg
- Brak wystarczającej bazy noclegowej

■ **Możliwości**

- Deglomeracja metropolii gdańskiej i wzrost inwestycji w dalszym zapleczu metropolii
- Rozwój i modernizacja sieci transportowej, a zwłaszcza dróg
- Rozwój strefy inwestycyjnej i terenów inwestycyjnych
- Marketing miejsca i wzrost popytu na lokalne towary i usługi
- Modernizacja i urynkowanie gospodarstw rolnych
- Rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej mieszkańców wsi
- Napływ inwestorów strategicznych
- Wzrost zapotrzebowania na energię odnawialną
- Wzrost zatrudnienia i zarobków
- Rozwój rolnictwa ekologicznego
- Dofinansowanie rolnictwa i przedsiębiorczości ze źródeł unijnych
- Wzrost dostępności do szerokopasmowego internetu
- Rozwój szkolnictwa, w tym ponadpodstawowego i zawodowego
- Odrodzenie tradycji rzemiosła
- Pozyskanie pracowników z zewnętrznych rynków pracy

■ **Zagrożenia**

- Likwidacja istniejących przedsiębiorstw dających pracę
- Niepowstawanie nowych przedsiębiorstw
- Nieelastyczność i trudność przekształceń zawodowych osób pozostających bez pracy
- Konflikt funkcjonalny między rolnictwem, turystyką a produkcją przemysłową
- Nieracjonalna prywatyzacja terenów Skarbu Państwa
- Brak funduszy na finansowanie projektów rozwojowych
- Wzrost konkurencyjności gmin sąsiednich
- Marginalizacja gospodarcza
- Umocnienie się złotego i spadek eksportu
- Napływ tanich produktów z zagranicy
- Niejasne regulacje prawne
- Zmiana polityki rolnej UE i Polski i ograniczanie opłacalności rolnictwa

2.3. Turystyka

Rola i znaczenie turystyki i rekreacji od kilku lat wykazuje wyraźną tendencję wzrostu. Dodatkowo, atrakcyjność turystyczna może także okazać się ważnym czynnikiem bezpośrednio wpływającym na atrakcyjność rezydencjalną Gminy.

Z uwagi na zróżnicowanie fizyczno - geograficzne terenu, jak i bogatą przeszłość kulturową, gmina Potęgowo stanowi atrakcyjny teren dla rekreacji i rozwoju funkcji turystycznej. Odpowiednio skomponowana oferta i skuteczna promocja znacząco wpływają na wzrost natężenia ruchu turystycznego, a także wyrobienia marki i prestiżu miejscowości. Zaznacza się również wzrost znaczenia branży hotelarsko-restauracyjnej, która rozwija się zwykle w odrestaurowanych dworcach, pałacach i innych obiektach zabytkowych (np. młyny). Funkcja turystyczna skoncentrowana jest przede wszystkim w dolinie rzeki Łupawy, a głównie w samej wsi Łupawa, która ma szansę stać się regionalnym centrum rekreacji i wypoczynku.

Analiza SWOT turystyki Gminy Potęgowo:

■ Mocne Strony

- Wysokie walory krajobrazowe
- Sąsiedztwo terenów o wybitnych walorach turystycznych (wydmy łebskie, Pojezierze Kaszubskie)
- Położenie na zapleczu metropolii gdańskiej
- Dobra dostępność komunikacyjna
- Bardzo dobre warunki do rozwoju turystyki aktywnej i kwalifikowanej (kajakarstwo, rowery, konie i inne)
- Walory dla rozwoju agroturystyki
- Atrakcyjne i czyste lasy i jeziora
- Zasoby dziedzictwa kulturowego
- Rozwijająca się całoroczna (niesezonowa) baza turystyczna
- Położenie w dolinie rzek Łupawy i Łeby
- Szlak elektrowni wodnych na rzece Łupawie
- Różnorodność przyrodnicza / gatunkowa

■ Słabe Strony

- Brak wybitnych walorów turystycznych na terenie gminy Potęgowo
- Słabo rozwinięta baza turystyczna
- Słabe wykorzystanie walorów turystycznych
- Utrudnione połączenie komunikacyjne ze strefą nadmorską
- Niska estetyka terenów zabudowanych

- Relatywnie niewielkie zalesienie, mało jezior
- Brak strategii i kierunków rozwoju turystyki

▫ **Możliwości**

- Marketing turystyczny i promocja walorów naturalnych oraz kulturowych gminy
- Rozwój racjonalnego systemu infrastruktury turystycznej, w tym bazy turystycznej, gastronomicznej i kulturalnej
- Stworzenie i promocja lokalnych produktów turystycznych
- Zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych
- Wykorzystanie regionalnych tradycji kulturowych
- Poprawa estetyki i krajobrazu kulturowego
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców
- Wzrost zalesienia gruntów niskiej klasy

▫ **Zagrożenia**

- Rozwój zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej na najbardziej atrakcyjnych terenach
- Dynamiczny rozwój bazy turystycznej w sąsiednich gminach
- Wzrost zanieczyszczenia środowiska, w tym powietrza, hałas, wody
- Nadmierny rozwój produkcji przemysłowej, w tym energetyki, degradujący walory turystyczne
- Niepozyskanie środków zewnętrznych i niedoinwestowanie sektora turystycznego
- Niekontrolowany rozwój turystyki, przyczyniający się do degradacji środowiska
- Wzrost negatywnej presji rolnictwa uprzemysłowionego oraz produkcji przemysłowej na środowisko naturalne

4. Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020 opiera się na wskazaniu zasadniczych celów i kierunków rozwoju Gminy. Fundamentalnym założeniem wyjściowym strategii jest takie planowanie rozwoju Gminy, które zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, stworzy podstawy do długofalowej poprawy jakości życia obecnych i przyszłych mieszkańców.

Wizja – Gmina Potęgowo w 2020

Gmina Potęgowo Zieloną Potęgą na obrzeżach Metropolii Gdańskiej, o wysokiej jakości zamieszkania z innowacyjną, ekologiczną i zrównoważoną gospodarką.

Priorytety i cele strategiczne rozwoju gminy Potęgowo do roku 2020:

❖ Społeczność

- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
- Wspieranie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy i nowoczesnego systemu edukacji
- Promocja zdrowego stylu życia i profilaktyki pro-zdrowotnej
- Poprawa warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- Wzmacnianie tożsamości lokalnej i rozwój kultury
- Poprawa estetyki gminy
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców

❖ Przedsiębiorczość

- Promowanie społecznych postaw przedsiębiorczości
- Wspieranie rozwoju inwestycji, w szczególności proekologicznych
- Kreowanie marki Potęgowo
- Wspieranie modernizacji rolnictwa

❖ Turystyka

- Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
- Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki
- Promocja i rewaloryzacja walorów przyrodniczych i kulturowych

5. System wdrażania Strategii – Programy Rozwoju Gminy Potęgowo na lata 2008 – 2013

Sprawna realizacja celów i założeń Strategii jest najważniejszym zadaniem stojącym przed Urzędem Gminy. W celu wdrożenia strategii konieczne jest zbudowanie systemu zarządzania strategicznego, na który składają się w szczególności: przygotowanie precyzyjnych opisów programów operacyjnych, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację poszczególnych programów operacyjnych i przedsięwzięć realizacyjnych, zapewnienie odpowiednich zasobów finansowych i organizacyjnych oraz bieżący monitoring realizacji założonych celów. Strategia musi być „żywym” dokumentem, z którym identyfikują się mieszkańcy, w tym przede wszystkim osoby i jednostki odpowiedzialne za jej realizację. Szczególnie istotne jest jednak przejście z poziomu ogólnie sformułowanych celów strategicznych na poziom realizacyjny.

Konieczne jest wdrożenie systemu stałego monitoringu realizacji strategii oraz badanie postępu prac w ramach poszczególnych programów operacyjnych. System ten powinien umożliwiać analizę stopnia realizacji poszczególnych celów i zadań oraz ocenę pracy koordynatorów. Każdego roku do końca marca władze gminy powinny przygotować sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku. Strategia powinna zostać poddana weryfikacji i aktualizacji w 2013 roku.

W celu sprawnego wdrażania przyjętych celów Strategii, opracowano 8 sektorowych Programów, które odnoszą się do wszystkich celów strategicznych. Szczegółowy opis programów wdrażających Strategię zostanie przygotowany jako osobny dokument – Programy Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2013. Programy są częścią planowania strategicznego, wynikającego z przyjętej Strategii Rozwoju i założonych celów. Są one podstawowym narzędziem, umożliwiającym realizację celów strategicznych Gminy. Każdy z programów realizuje kilka celów strategicznych.

Programy wdrażające Strategię Rozwoju Gminy Potęgowo:

- 1. Przedsiębiorczość i inwestycje**
- 2. Mieszkalnictwo**
- 3. Drogi i infrastruktura**
- 4. Edukacja, sport i rekreacja**
- 5. Rolnictwo**
- 6. Kultura i turystyka**
- 7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu**
- 8. Promocja**

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program: 1. Przedsiębiorczość i inwestycje		Koordynator: Zastępca Wójta
Cele Strategii realizowane przez Program		Przewidywane mierzalne rezultaty
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury ▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ▪ Poprawa estetyki gminy ▪ Promowanie społecznych postaw przedsiębiorczości ▪ Wspieranie rozwoju inwestycji, w szczególności proekologicznych ▪ Kreowanie marki Potęgowo ▪ Wspieranie modernizacji rolnictwa ▪ Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost liczby nowych przedsiębiorstw ▪ Wzrost zainwestowanego kapitału ▪ Wzrost zatrudnienia ▪ Wzrost dochodów własnych Gminy
Potencjalni partnerzy		Powiązanie z innymi Programami:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stupska Izba Przemysłowo – Handlowa ▪ Przedsiębiorcy z terenu Gminy ▪ 		<ol style="list-style-type: none"> 2. Mieszkalnictwo 3. Drogi i infrastruktura 4. Edukacja, sport i rekreacja 5. Rolnictwo 6. Kultura i turystyka 7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 8. Promocja
Projekty:		
<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości 1.2. Pomoc w pozyskiwaniu funduszy UE na inwestycje 1.3. Potęgowska Strefa Inwestycyjna 1.4. Przygotowanie terenów pod inwestycje 1.5. Wspieranie działalności pozarolniczej 1.6. Wspieranie rozwoju energetyki odnawialnej 		

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program: 2. Mieszkalnictwo	Koordynator Inspektor ds. Obrotu Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej
Cele Strategii realizowane przez Program <ul style="list-style-type: none">▪ Rozwój społeczeństwa obywatelskiego▪ Poprawa warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu▪ Wzmacnianie tożsamości lokalnej i rozwój kultury▪ Poprawa estetyki gminy	Przewidywane mierzalne rezultaty <ul style="list-style-type: none">▪ Wzrost liczby działek pod budownictwo mieszkaniowe▪ Wzrost liczby mieszkań▪ Wzrost liczby mieszkań termomodernizowanych▪ Wzrost jakości zasobów mieszkaniowych▪ Wzrost terenów objętych planami miejscowymi
Potencjalni partnerzy <ul style="list-style-type: none">▪ Prywatni inwestorzy▪ Przedsiębiorcy▪ Mieszkańcy	Powiązanie z innymi Programami: <ol style="list-style-type: none">1. Przedsiębiorczość i inwestycje3. Drogi i infrastruktura6. Kultura i turystyka7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu8. Promocja
Projekty: <ol style="list-style-type: none">2.1. Rozwój mieszkalnictwa komunalnego2.2. Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego2.3. Poprawa estetyki gminy2.4. Projekt urbanizacji miejscowości Potęgowo	

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program: 3. Drogi i infrastruktura	Koordynator Inspektor ds. Obrotu Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej
Cele Strategii realizowane przez Program <ul style="list-style-type: none">▪ Poprawa warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu▪ Poprawa estetyki gminy▪ Wspieranie rozwoju inwestycji, w szczególności proekologicznych▪ Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej▪ Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki▪ Promocja i rewaloryzacja walorów przyrodniczych i kulturowych	Przewidywane mierzalne rezultaty <ul style="list-style-type: none">▪ Zwiększenie długości wyremontowanych dróg▪ Wzrost liczby przyłączonych budynków do sieci wodno – kanalizacyjnej
Potencjalni partnerzy: <ul style="list-style-type: none">▪ ZUP Potęgowo▪ Zarząd Dróg Powiatowych▪ Zarząd Dróg Wojewódzkich▪ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad▪ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej▪ Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych▪ Energa SA.▪ PKP i PKS▪ TP S.A.	Powiązanie z innymi Programami: <ol style="list-style-type: none">1. Przedsiębiorczość i inwestycje2. Mieszkalnictwo5. Rolnictwo6. Kultura i turystyka7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Projekty: <ol style="list-style-type: none">3.1. Modernizacja sieci drogowej3.2. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej3.3. Wspieranie rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków3.4. Rozwój zbiorczych systemów zaopatrzenia w ciepło	

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program:		Koordinator
4. Edukacja, sport i rekreacja		Inspektor ds. Oświaty i Sportu
Cele Strategii realizowane przez Program		Przewidywane mierzalne rezultaty
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój społeczeństwa obywatelskiego ▪ Wspieranie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy i nowoczesnego systemu edukacji ▪ Promocja zdrowego stylu życia i profilaktyki pro-zdrowotnej ▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ▪ Wzmacnianie tożsamości lokalnej i rozwój kultury ▪ Poprawa estetyki gminy ▪ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców ▪ Promowanie społecznych postaw przedsiębiorczości ▪ Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej ▪ Promocja i rewaloryzacja walorów przyrodniczych i kulturowych 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości wykształcenia ▪ Poprawa osiągnięć w testach gimnazjalnych i egzaminach kończących naukę w szkołach podstawowych ▪ Wzrost ilości członków klubów sportowych ▪ Wzrost liczby imprez sportowych ▪ Poprawa stanu zdrowia mieszkańców ▪ Podnoszenie wyników lokalnych sportowców ▪ Wzrost liczby obiektów sportowych i rekreacyjnych
Potencjalni partnerzy:		Powiązanie z innymi Programami:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zespół Szkół w Potęgowie ▪ Zespół Szkół w Łupawie ▪ Szkoła Podstawowa w Skórowie ▪ Przedszkola ▪ Stowarzyszenie lokalne ▪ Kluby i organizacje sportowe ▪ Przedsiębiorcy ▪ Lokalne organizacje wiejskie, w tym koła gospodyń wiejskich, OSP i inne 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsiębiorczość i inwestycje 6. Kultura i turystyka 7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 8. Promocja
Projekty:		
<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Modernizacja bazy oświatowej 4.2. Polepszenie wyników wychowania i nauczania 4.3. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej 4.4. Wspieranie organizacji i klubów sportowych 4.5. Rozwój imprez sportowych i rekreacyjnych 4.6. Promocja zdrowego stylu życia 4.7. Edukacja ekologiczna 		

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program: 5. Rolnictwo		Koordynator Referent ds. Rolnictwa i Ochrony Środowiska
Cele Strategii realizowane przez Program		Przewidywane mierzalne rezultaty
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy i nowoczesnego systemu edukacji ▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ▪ Wzmacnianie tożsamości lokalnej i rozwój kultury ▪ Promowanie społecznych postaw przedsiębiorczości ▪ Wspieranie rozwoju inwestycji, w szczególności proekologicznych ▪ Kreowanie marki Potęgowo ▪ Wspieranie modernizacji rolnictwa ▪ Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej ▪ Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki ▪ Promocja i rewaloryzacja walorów przyrodniczych i kulturowych 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost arealów upraw ekologicznych ▪ Wzrost arealów gospodarstw indywidualnych ▪ Wzrost liczby członków grup producenckich
Potencjalni partnerzy		Powiązanie z innymi Programami:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ODR Strzelino ▪ Pomorska Izba Rolnicza ▪ Rolnicy indywidualni ▪ Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ▪ Agencja Nieruchomości Rolnych ▪ Przedsiębiorcy branży rolnej ▪ Przedsiębiorcy przetwórstwa rolnego i rybnego 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsiębiorczość i inwestycje 4. Edukacja, sport i rekreacja 6. Kultura i turystyka 7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 8. Promocja
Projekty:		
<ol style="list-style-type: none"> 5.1. Wspieranie powstawania grup producenckich 5.2. Szkolenia podwyższające kwalifikacje rolników 5.3. Wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego 5.4. Wspieranie rozwoju rolnictwa indywidualnego 		

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program:		Koordynator
6. Kultura i turystyka		Dyrektor GOK Potęgowo
Cele Strategii realizowane przez Program		Przewidywane mierzalne rezultaty
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój społeczeństwa obywatelskiego ▪ Wspieranie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy i nowoczesnego systemu edukacji ▪ Promocja zdrowego stylu życia i profilaktyki pro-zdrowotnej ▪ Poprawa warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury ▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ▪ Wzmacnianie tożsamości lokalnej i rozwój kultury ▪ Kreowanie marki Potęgowo ▪ Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej ▪ Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki ▪ Promocja i rewaloryzacja walorów przyrodniczych i kulturowych 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost uczestnictwa w kulturze ▪ Wzrost liczby organizacji kulturalnych ▪ Wzrost liczby imprez kulturalnych ▪ Większa liczba turystów odwiedzających Gminę ▪ Wzrost liczby gospodarstw agroturystycznych ▪ Wzrost liczby punktów gastronomicznych ▪ Wzrost długości ścieżek rowerowych ▪ Wzrost długości zorganizowanych szlaków turystycznych ▪ Wzrost liczby miejsc noclegowych
Potencjalni partnerzy		Powiązanie z innymi Programami:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokalne i regionalne organizacje turystyczne ▪ Konserwatorzy zabytków ▪ Starostwo powiatowe i inne samorządy ▪ Nadleśnictwo ▪ Zespół Szkół w Potęgowie ▪ Zespół Szkół w Łupawie ▪ Szkoła Podstawowa w Skórowie ▪ Przedszkola ▪ Stowarzyszenie lokalne, w tym koła gospodyń wiejskich, OSP i inne ▪ Przedsiębiorcy 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsiębiorczość i inwestycje 4. Edukacja, sport i rekreacja 7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 8. Promocja
Projekty:		
<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Wsparcie GOK i innych organizatorów kultury 6.2. Rozbudowa bazy kulturalnej 6.3. Szkolenia w zakresie agroturystyki 6.4. Rozwój systemu szlaków i ścieżek turystycznych 6.5. Wspieranie rozwoju bazy turystycznej 6.6. Kreowanie nowych produktów turystycznych 6.7. Projekt rozwoju turystyki Łupawy i innych miejscowości 6.8. Wzmacnianie tożsamości lokalnej 		

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program: 7. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu		Koordynator: Kierownik GOPS Potęgowo
Cele Strategii realizowane przez Program	Przewidywane mierzalne rezultaty	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój społeczeństwa obywatelskiego ▪ Wspieranie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy i nowoczesnego systemu edukacji ▪ Promocja zdrowego stylu życia i profilaktyki pro-zdrowotnej ▪ Poprawa warunków zamieszkania i rozwój infrastruktury ▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ▪ Promowanie społecznych postaw przedsiębiorczości 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spadek przestępczości ▪ Spadek bezrobocia ▪ Wzrost aktywności zawodowej niepełnosprawnych ▪ Spadek liczby korzystających z pomocy społecznej 	
Potencjalni partnerzy	Powiązanie z innymi Programami:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Policja ▪ Komisja alkoholowa, ▪ Straż gminna, ▪ Szkoły ▪ Powiatowy Urząd Pracy ▪ PEFRON ▪ Organizacje 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsiębiorczość i inwestycje 2. Mieszkalnictwo 3. Drogi i infrastruktura 4. Edukacja, sport i rekreacja 6. Kultura i turystyka 	
Projekty:		
<p>7.1. Realizacja programu: „Mój wybór – aktywność”</p> <p>7.2. Udzielanie pomocy finansowej dla najbiedniejszych</p> <p>7.3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</p> <p>7.4. Aktywizowanie bezrobotnych</p> <p>7.5. Rozwijanie działalności Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej</p> <p>7.6. Przeciwdziałanie alkoholizmowi</p>		

Strategia Rozwoju Gminy Potęgowo do roku 2020

Program: 8. Promocja		Koordinator Inspektor ds. UE i promocji Gminy
Cele Strategii realizowane przez Program <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy i nowoczesnego systemu edukacji ▪ Wzmacnianie tożsamości lokalnej i rozwój kultury ▪ Poprawa estetyki gminy ▪ Wspieranie rozwoju inwestycji, w szczególności proekologicznych ▪ Kreowanie marki Potęgowo ▪ Wspieranie modernizacji rolnictwa ▪ Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej ▪ Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki ▪ Promocja i rewaloryzacja walorów przyrodniczych i kulturowych 	Przewidywane mierzalne rezultaty <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost liczby inwestorów ▪ Wzrost liczby turystów odwiedzających gminę ▪ Wzrost liczby publikacji na temat Gminy 	
Potencjalni partnerzy <ul style="list-style-type: none"> ▪ GOK Potęgowo ▪ Zespół Szkół w Potęgowie ▪ Zespół Szkół w Łupawie ▪ Szkoła Podstawowa w Skórowie ▪ Partnerstwo „Dorzecze Stupi” ▪ Lokalni przedsiębiorcy ▪ Stowarzyszenia 	Powiązanie z innymi Programami: <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsiębiorczość i inwestycje 2. Mieszkalnictwo 6. Kultura i turystyka 	
Projekty: <ul style="list-style-type: none"> 8.1. Marka Potęgowo 8.2. Promocja Gminy Potęgowo w mediach i na targach 8.2. Publikacje i foldery promocyjne 		